

Dosarul nr. 2rac-164/2021

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (jud. S. Ghercavii)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

DECIZIE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Primarul municipiului Bălți, Primăria municipiului Bălți și Consiliul municipiului Bălți,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul municipiului Bălți, Primăria municipiului Bălți și Consiliul municipiului Bălți împotriva Societății pe Acțiuni „Întreprinderea de transport nr. 7 Bălți” cu privire la încasarea datoriei, și

cererea reconvențională a Societății pe Acțiuni „Întreprinderea de transport nr. 7 Bălți” împotriva Primăriei municipiului Bălți și Consiliului municipal Bălți cu privire la declararea nulității contractului de arendă,

împotriva deciziei din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Primăria municipiului Bălți și Consiliul municipal Bălți, a fost menținută hotărârea din 11 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central, prin care acțiunea inițială a fost respinsă, iar acțiunea reconvențională a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 26 decembrie 2018 Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Întreprinderea de transport nr. 7 Bălți” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 504 434,04 lei conform contractului de arendă nr. 489 din 10 octombrie 2012.

În motivarea acțiunii au indicat că, la 10 octombrie 2012 SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” a încheiat un contract de arendă nr.489, cu Primăria mun. Bălți, în baza deciziei Consiliului municipal Bălți nr.10/57 din 27 septembrie 2012 „Cu privire la perfectarea relațiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de arendă”. Obiectul contractului dat constituie terenul din mun. xxxxx, cu suprafața totală de 38740 m², sub obiect privatizat. Termenul contractului de arendă este de 20 ani (28.09.2012-27.09.2032).

Au susținut reclamanții că, din conținutul clauzelor contractuale, capitolul IV pct.4.2 al contractului de arendă nr.489 din 10 octombrie 2012 SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” și-a asumat obligația să achite plata arendeii în rate anuale, în primul trimestru. Conform pct.4.6 arendașul trebuie să prezinte copia documentelor care confirmă plata arendeii. Conform tabelului de datorii la situația din 11 octombrie 2018 se înregistrează o datorie în mărime de 504 434,04 lei.

Astfel, în adresa pârâtului SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” s-au expedit înștiințări cu aviz prin poștă cu privire la suma datoriei și termenul limită de achitare, însă până la moment reclamantul nu a primit nici un răspuns și nici datoria nu a fost achitată.

Au invocat că, termenul pentru executarea obligațiilor asumate și achitarea datoriei în mod benevol a expirat, fapt pentru care reclamanții au fost nevoiți să se adreseze în instanța de judecată privind obligarea pârâtului să achite datoria în sumă de 504 434,04 lei conform contractului nr.489 din 10 octombrie 2012.

La 27 februarie 2020 reclamanții au înaintat cerere de concretizare a pretențiilor prin care au solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul Primăriei mun. Bălți a datoriei în sumă de 504 434,04 lei pentru perioada 01.01.2014-31.12.2019 (f.d.69).

La 04 septembrie 2020, pârâta SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” a depus cerere reconvențională împotriva Primăriei și Consiliului mun. Bălți prin care a solicitat declararea nulă a contractului de arendă nr.489 din 10 octombrie 2012 încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr.7 or. Bălți”.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că, după cum rezultă din decizia Curții de Apel Bălți din 28 februarie 2019, instanța a constatat că Consiliul mun. Bălți nu dispunea de dreptul la dispoziție asupra terenului nr. cadastral xxxxx și implicit nu putea decide cu privire la încheierea contractului de arendă a acestuia, dat fiind încălcarea normelor art. 135, 316, 321 din Codul civil în redacția până la 01.03.2019. Primăria mun. Bălți în persoana Primarului nu avea dreptul de a încheia contractul de arendă, din moment ce nu avea împuterniciri în acest sens.

Prin urmare, contractul de arendă nr. 489 din 10 octombrie 2012 încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” contravine normelor imperative.

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central, a fost respinsă acțiunea inițială depusă de Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți, a fost admisă acțiunea reconvențională depusă de SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” și a fost declarat nul contractual de arendă nr. 489 din 10 octombrie 2012 încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți”.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 13 noiembrie 2020, Primăria și Consiliul mun. Bălți au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale.

Prin decizia din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 29 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți au declarat recurs împotriva deciziei

instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale cu încasarea sumei de 504 434,04 de lei de la SA „Întreprinderea de Transport nr. 7 Bălți” în beneficiul Primăriei mun. Bălți.

În motivarea recursului au indicat că, în cazul anulării contractului de arendă încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr. 7 Bălți”, ultima urmează să-și onoreze obligația de a achita taxa pentru arendă până la anularea contractului nr. 436 din 10 octombrie 2012.

Au menționat că potrivit deciziei motivate, instanța de apel face referire la decizia Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2018, prin care a fost anulat pct. 2 din anexa nr. 28 al Deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 10/57 din 27 septembrie 2012 „Cu privire la perfectarea relațiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de arendă a terenurilor” care a servit drept temei de încheiere a contractului nr. 489 din 10 octombrie 2012.

Au mai susținut că, în contextul Codului funciar și anume conform art. 42 terenurile din intravilan se află în administrarea autorităților administrației publice locale, iar din municipii – în proprietate municipală.

Totodată, reieșind din prevederile art. 774 alin. (2), 775 alin. (1) din Codul civil, intimatul este obligat de a achita datoria formulată pentru folosirea terenului de fapt. deci, intimatul este obligat de a achita datoria formată pentru folosirea terenului de fapt.

Prin urmare au susținut că, decizia instanței de apel urmează a fi casată deoarece circumstanțele soluționării cauzei au fost determinate incorect. Totodată, a fost demonstrat caracterul cert a datoriei solicitate spre încasare.

Prin notificarea din 14 mai 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 25 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, SA „Întreprinderea de Transport nr. 7 or. Bălți” a depus referință, prin care a solicitat de a considera recursul declarat de Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți ca fiind inadmisibil

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2021 a fost expediată părților prin intermediul adresei electronice la 11 martie 2021 (f.d. 136).

Astfel, recursul declarat la 29 aprilie 2021 de către Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 23 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat și de a casa integra decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) al Codului de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Primăria, Primarul și Consiliul mun. Bălți au solicitat obligarea SA „Întreprinderea de Transport nr. 7 Bălți” să achite datoria în sumă de 504 434,04 lei formată în rezultatul neexecutării contractului de arendă nr. 489 din 10 octombrie 2012.

Totodată, SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” a depus cerere reconvențională împotriva Primăriei și Consiliului mun. Bălți, prin care a solicitat declararea nulă a contractului de arendă nr.489 din 10 octombrie 2012 încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr.7 or. Bălți”.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia cu privire la respingerea acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale cu declararea nulă a contractului de arendă nr. 489 din 10 octombrie 2021 încheiat între Primăria Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr. 7 or. Bălți”.

Instanța de apel examinând cauza în ordine de apel a ajuns la concluzia temeiniciei hotărârii primei instanțe.

În susținerea soluției date, instanțele ierarhic inferioare de judecată au reținut prevederile art. 123 alin. (2) din CPC stabilind că, în lumina principiului autorității de lucru judecat, instanța de apel a reținut că o hotărâre judecătorească prin care s-au stabilit faptele enunțate, cât și constatările reținute în mod irevocabil, se bucură de prezumția absolută de adevăr și nu pot fi contrazise printr-o altă hotărâre. Răsturnarea puterii lucrului judecat, printr-o reluare a judecării într-o nouă acțiune între părți, determină o instabilitate a raporturilor juridice civile, care, odată stabilite printr-o hotărâre judecătorească cu caracter definitiv și irevocabil, intră în sfera raporturilor de ordine publică, pe care părțile nu o pot modifica nici în situația în care ar exista acordul lor.

În sensul normei enunțate se reține că, prin decizia Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2018, s-a anulat pct.2 din Anexa nr.28 al deciziei Consiliului municipal Bălți nr.10/57 din 27.09.2012 „Cu privire la perfectarea relațiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de arendă a terenurilor, modificarea contractelor de arendă a terenurilor, modificărilor în decizia Consiliului municipal Bălți nr.8/24 din 26.07.2012 și abrogarea Deciziei Primăriei mun. Bălți nr.8/25 din 26.06.1995” (f.d.31-33).

Totodată, prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 februarie 2019 s-a anulat pct.2 din anexa nr.28 a deciziei Consiliului mun. Bălți nr.10/57 din 27.09.2012 referitor la perfectarea relațiilor de locațiune a terenului din xxxxx, iar în latura cerinței privind anularea contractului de locațiune nr. 489 din 10.10.2012 încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” aceasta a fost respinsă (f.d.61-65).

La fel, au stabilit instanțele de judecată că, prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 februarie 2019 (definitivă și irevocabilă), cerința înaintată de Agenția Servicii Publice privind anularea contractului de locațiune nr. 489 din 10.10.2012 încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” a fost respinsă, însă, cerința dată a fost respinsă din motivul că reclamantul Agenția Servicii Publice a înaintat cerința doar față de o parte a contractului de arendă, or, respectivul contract a fost încheiat nemijlocit între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți”, ultimul având calitatea procesuală de intervenient accesoriu și nu de pârât, cerința fiind respinsă ca fiind înaintată față de un pârât necorespunzător.

Iar, în prezenta speță, referitor la cerință privind declararea nulității contractului de arendă, sunt atrase ambele părți contractuale reclamant fiind Primăria și Consiliul mun. Bălți și pârât – SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” la acțiunea de bază și reclamant - SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” și pârât-Consiliul și Primăria mun. Bălți la acțiunea reconvențională.

Aplicând prevederile art. 14 alin. (2) lit. c) și d), art. 74 alin. (1) și (2) din Legea privind administrația publică locală, art. 1 alin. (1) din Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea privind administrarea și deținatizarea proprietății publice a reținut instanța de apel că terenurile domeniu public a statului sunt delimitate în terenurile domeniu public al unităților administrativ teritoriale, iar bunurile domeniu public al statului pot fi transmise în proprietatea autorității publice locale, doar în baza unei hotărâri de Guvern cu acordul consiliului local respectiv.

Prin urmare, în cazul în care terenul amplasat în xxxxx obiect al contractului de arendă, nu este proprietate a unității administrativ-teritoriale Bălți, dreptul de dispoziție asupra acestui teren aparținând autorităților administrației publice centrale și nu celor locale, așadar Consiliul mun. Bălți nu a fost în drept de a decide transmiterea în arendă a acestui teren, iar Primarul mun. Bălți nu a fost în drept să încheie contractul de arendă a terenului.

Deci la caz, au concluzionat instanțele de judecată ierarhic inferioare că nu poate să survină existența unei obligațiuni pecuniare față de o persoană care nu este proprietar, sau posesor legal al terenului, cu dreptul de a transmite terenul în arendă.

În aspectul dat, Colegiul civil al instanței de apel a considerat justă soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii înaintate de Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți împotriva SA „Întreprinderea de Transport nr. 7 Bălți” privind încasarea datoriei și admiterea acțiunii reconvenționale a SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” împotriva Primăriei și Consiliul mun. Bălți privind declararea nulității contractului de arendă.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel la examinarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material, nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate la actele cauzei și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că la 10 octombrie 2012, între SA „Întreprinderea de Transport nr.7 Bălți” și Primăria mun. Bălți, în persoana primarului Vasile Panciuc a fost încheiat contractul de arendă nr. 489 (f.d.7-9).

S-a stabilit că, contractul de arendă nominalizat a fost încheiat în baza Deciziei Consiliului municipal Bălți nr.10/57 din 27 septembrie 2012 Cu privire la perfectarea relațiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de arendă a terenurilor, modificarea contractelor de arendă a terenurilor modificărilor în decizia Consiliului municipal Bălți nr.8/24 din 26.07.2012 și abrogarea Deciziei Primăriei mun. Bălți nr.8/25 din 26 iunie 1995 (f.d.36).

Astfel, obiect al contractului de arendă nominalizat, constituie terenul cu S= 38740 m.p. situat în xxxxx, sub obiect privatizat. Contractul fiind încheiat pe un termen de 20 de ani (28.09.2012-27.09.2032).

Totuși, în recursul formulat Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți au menționat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în cererea de apel și anume că în cazul anulării contractului de arendă încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr. 7 Bălți”, ultima urmează să-și onoreze obligația de a achita taxa pentru arendă până la anularea contractului nr. 436 din 10 octombrie 2012.

La fel, a menționat că instanța de apel nu s-a pronunțat nici asupra motivului că deși instanța de apel se referă la decizia Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2018, prin care a fost anulat pct. 2 din anexa nr. 28 al Deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 10/57 din 27 septembrie 2012 „Cu privire la perfectarea relațiilor funciare prin încheiere a contractului nr. 489 din 10 octombrie 2012, or, în contextul Codului funciar și anume art. 42 terenurile din intravilan se află în administrarea autorităților administrației publice locale, iar din municipii – în proprietate municipală.

Totodată, nu s-a pronunțat nici asupra motivului că potrivit art. 774 alin. (2) și 775 alin. (1) din Codul civil intimatul este obligat de a achita datoria formulată pentru folosirea terenului de fapt.

Așadar, instanța de recurs pentru a elucida aspectele abordate, va raporta circumstanțele prezentate la criticile invocate de Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți și va trebui să se asigure că, în cazul de față Curtea de Apel Bălți, a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, *in contrast*, Lebedinschi vs. Moldova, hotărârea din 16 iunie 2015, § 31, 35 - 36; cauza Nichifor vs. Moldova, hotărârea din 20 septembrie 2016, § 29 - 31).

În conformitate cu art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar conform prevederilor art. 390 alin. (1) lit. e) și f) al aceleiași legi, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv. Cu privire la aceste aspecte, obligația instanței de motivare a deciziilor sale este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea lor.

Conform jurisprudenței CEDO, noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza Helle vs. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997). Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate (cauza Taxquet vs. Belgia [MC], nr. 926/05, § 91, CEDO 2010).

În pofida acestor fapte, instanța de apel la pronunțarea asupra argumentelor din apelul depus de Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți, urma în conformitate cu prevederile legii să se dedice unei analize efective a temeiurilor, argumentelor și propunerilor de probatoriu în raport cu explicațiile celorlalte părți și probatoriului propus de acele părți, fără a prestabili relevanța acestora.

În cazul de față, instanța de apel a evitat să dea răspuns la argumentul recurentului referitoare la faptul că intimatul în cazul anulării contractului de arendă încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Întreprinderea de Transport nr. 7 Bălți”, urmează să-și onoreze obligația de a achita taxa pentru arendă până la anularea contractului nr. 436 din 10 octombrie 2012.

La fel, instanța de apel nu a dat la răspuns la motivul apelului precum că în contextul prevederilor art. 42 din Codul funciar, care stipulează că terenurile din intravilan se află în administrarea autorităților administrației publice locale, iar din municipii, în proprietatea municipală.

Nu a dat răspuns instanța de apel nici la argumentul apelanților precum că intimatul este obligat să achite datoria formată pentru folosirea terenului arendat și în temeiul art. 774 alin. (2) și 775 alin. (1) din Codul civil.

Așadar, prin lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate mai sus, în raport cu circumstanțele expuse în cererea de chemare în judecată și în cadrul examinării cauzei, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în această parte. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces. În esență, motivarea Curții de Apel Bălți a pus-o într-o situație de dezavantaj pe Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți față de adversarul său (a se vedea cauza Donadze vs. Georgia, hotărârea din 7 martie 2006, § 35 -36).

Constatând toate cele relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a motivării cererii de chemare în judecată, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de părți, ignorând nemotivat unele afirmații și situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În atare situație, instanța de recurs apreciază că recurentului nu i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că recurentul nu a reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considera necesare în vederea apărării punctului ei de vedere (cauza Bliicher vs. Republica Cehă, hotărârea din 11 ianuarie 2005, cauza Cârmei Saliba vs. Malta, hotărârea din 29 noiembrie 2016, § 65).

În acest sens, Colegiul lărgit reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson vs. Olanda, hotărârea din 26 martie 1996).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază. Or judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural.

În acest caz, art. 442 al Codului de procedură civilă prevede că în ordine de recurs nu pot fi administrate probe noi, ceea ce consolidează poziția sus-menționată. Așadar, omisiunea instanței de apel de a aprecia toate probele în ansamblu, precum și de a constata relevanța argumentelor recurenților Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți, conduce inevitabil la încălcarea garanțiilor unui proces echitabil, din moment ce argumentele acestuia, într-un mod efectiv, nu au fost analizate.

Prin urmare, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că, la caz, relevanța lor va

putea fi supusă unei aprecieri juridice la o nouă rejudecare a cauzei (a se vedea, *printre alte autorități*, cauzele Kamil Uzun vs. Turcia, hotărâre din 10 mai 2007, § 64; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs. România (Marea Cameră), din 17 iulie 2014, § 156).

Din considerentele menționate, și având în vedere faptul că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, incompatibilă cu standardele legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți, a casa integral decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, *spre exemplu* impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Primarul municipiului Bălți, Primăria municipiului Bălți și Consiliul municipiului Bălți.

Se casează integral decizia din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul municipiului Bălți, Primăria municipiului Bălți și Consiliul municipiului Bălți împotriva Societății pe Acțiuni „Întreprinderea de transport nr. 7 Bălți” cu privire la încasarea datoriei, și cererea reconvențională a Societății pe Acțiuni „Întreprinderea de transport nr. 7 Bălți” împotriva Primăriei municipiului Bălți și Consiliului municipal Bălți cu privire la declararea nulității contractului de arendă, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru